

Historisch metselwerk

Uitvoeringsrichtlijn URL 4003

Het principe van metselwerk is eenvoudig: bakstenen bijeengehouden met mortel. Juist omdat dit principe zo simpel is, kan het idee ontstaan dat ook het herstellen van historisch metselwerk eenvoudig is. Het tegendeel is waar: een verkeerde behandeling, materiaalkeuze of uitvoeringstechniek kan grote gevolgen hebben voor de gevel.

In dit infoblad daarom aandacht voor belangrijke zaken die spelen bij het herstellen van historisch metselwerk en hoe URL 4003 u daarbij helpt.

Wat houdt de uitvoeringsrichtlijn Historisch metselwerk in?

De richtlijn beschrijft nauwkeurig de gemaakte keuzes, welke afstemming met de toezichthouder vereist is en hoe het herstellen van historisch metselwerk kan worden uitgevoerd.

Een duurzaam resultaat

- Zorgvuldige analyse van de oorzaak zorgt voor best passende oplossing.
- Juiste steen voorkomt uitspoeling zachte voegen.
- Vochthuishouding goed geregeld voorkomt schade op termijn.

Hoe goed herstel te garanderen?

Historisch metselwerk is wezenlijk anders dan modern metselwerk. Daarom is het verstandig herstelwerkzaamheden door een erkende aannemer te laten uitvoeren. Bekijk hier het overzicht van erkende aannemers staat op de ERM-website. Is uw aannemer niet erkend, vraag dan of deze aantoonbare kennis van de URL 4003 in huis heeft. De uitvoeringsrichtlijn bevat veel informatie en een compleet overzicht van alle eisen waaraan het herstel van historisch metselwerk moet voldoen. De URL is te downloaden van de ERM-website. Meer informatie: www.stichtingerm.nl

Wat is belangrijk bij onderhoud en herstel?

1. Vaststellen van de oorzaak van een scheur

Scheuren in metselwerk komen in diverse variaties voor. Het is van belang eerst de juiste oorzaak van de scheur te onderzoeken. Is de oorzaak bijvoorbeeld een funderingsprobleem, een gevolg van te weinig dilataties of van een roestend muuranker? Afhankelijk van de oorzaak moet een passende oplossing worden gezocht. Zonder een goede analyse van de oorzaak is de kans op onjuist herstel reëel. Na het herstel kan dan bijvoorbeeld een scheur elders in het metselwerk ontstaan. Ook is het mogelijk dat de scheur na herstel weer terugkomt.

2. Het kiezen van de juiste steen

Werkt men volgens de URL, dan is een steenkeuze volgens bestaand werk een vereiste. Daarbij gelden niet alleen esthetische eisen maar speelt ook de technische kwaliteit van de steen een grote rol. Historisch metselwerk is vaak massief uitgevoerd en verzorgt het vochttransport van binnen naar buiten. Het gaat daarbij meestal om substantiële hoeveelheden vocht. Bij het kiezen van een steen is het belangrijk met dit vochttransport rekening te houden. Een technisch verkeerde steenkeuze - bijvoorbeeld een te harde, niet waterdoorlatende steen - kan leiden tot het uitspoelen van omliggende zachte voegen (zie foto).

3. Het kiezen van de goede mortel

De voegen van historisch metselwerk zijn doorgaans gemaakt van een kalkmortel. Tegenwoordig wordt meestal cementmortel gebruikt. Cementmortel is harder, minder waterdoorlatend en minder flexibel dan kalkmortel. Gebruik van een cementmortel in historisch metselwerk kan de vochtthuishouding in de gevel ontregelen. Zo zal bij toepassing van een te harde en te weinig waterdoorlatende cementmortel, in combinatie met een zachte steen, het vocht de weg van de minste weerstand kiezen: door de stenen. Met als gevolg beschadiging van de stenen (zie foto).

